

Ansøgningsvejledning

Juridiske kompetencer inden for bæredygtighed (JURiB)

- Fælles kapacitetsopbygning og udvikling

Forudsætninger

Ansøgninger kan indsendes af forskere tilknyttet en af de **seks partnerinstitutioner**.

Projektets hovedansvarlige (PI) skal som minimum være ansat på lektorniveau.

Projektet skal involvere **minimum tre af de seks partnerinstitutioner**. En forsker kan deltage i flere projektansøgninger, men må maksimalt indsende én ansøgning, hvor vedkommende optræder som PI.

Der støttes med op til DKK 3 mio. per bevilling (ekskl. medfinansiering). Projekter kan maksimalt løbe over 3 år og skal opstartes efter aftale med styregruppen – dog senest seks måneder efter bevillingstidspunktet.

Økonomi og budget

Ansøgningen skal gøre brug af **budgetskabelonen**, der viser fordeling af midler på institutions- og personniveau.

Det er et krav, at hver partner byder ind med minimum 10 % medfinansiering af det samlede beløb, den enkelte partner ansøger om fra bevillingspuljen. Medfinansiering kan enten være i form af fastansatte forskeres tid på projektet (beregnet ud fra aktuel løn) eller aktiv medfinansiering (et kontant bidrag).

Midler kan søges til:

- Lønmidler til forsknings- og uddannelsesaktiviteter
 - Til videnskabelig assistent, ph.d.-stipendiat* og postdoc
 - Dækning af tid for fastansatte seniorforskere, i overensstemmelse med lokale regler og retningslinjer
- Rejser og møder
- Øvrig drift, herunder udvikling af undervisningsaktiviteter
- Projekttillæg for postdocs, ph.d. og forskningsassistenter (200.000 DKK per årsværk svarende til den gældende sats på tidspunktet for JURiB's bevilling i 2025).

* Der kan søges om op til **60 % dækning af en ph.d.-stilling**, idet der ikke ydes støtte til de obligatoriske elementer i ph.d.-uddannelsen.

Der ydes **ikke** støtte til overhead og administrativ understøttelse. JURiB har en projektkoordinator tilknyttet, som koordinerer og understøtter fælles aktiviteter som f.eks. kommunikation, workshops og konferencer.

I budgetskabelonen skal der gives en kort redegørelse for: 1) hvordan budgettet fordeles mellem partnerne, og 2) hvad de enkelte driftsbudgetposter konkret dækker over.

Ansøgningsproces

Ansøgningsfristen for at søge midler er **den 31. marts 2026 kl. 23.59 CEST**. Alle ansøgere forventes færdigbehandlet i juni 2026.

Indsend din ansøgning via [ansøgningsplatformen](#).

Følgende dokumenter **skal** vedhæftes som en samlet PDF-file ved indsendelse via ansøgningsplatformen:

- Udfyldt projektbeskrivelsesskabelon
- Udfyldt budgetskabelon
- Udfyldt skabelon til tidsplan (gantt chart)
- Kortfattet CV for projektdeltagere (maks. 1 side per person)

Øvrige bilag må ikke indsendes og vil ikke indgå i evalueringen.

Find skabelonerne på [JURiB's hjemmeside](#).

Skabelon til projektbeskrivelse

Projektbeskrivelsen skal udarbejdes i henhold til den tilhørende skabelon og må maksimalt fylde 3 sider indeholdende alle referencer. Referencer indsættes i fodnoter. Følgende formateringskrav skal overholdes:

- Skrifttype: Calibri
- Skriftstørrelse: 11 pkt
- Linjeafstand: 1,15
- Margener: Minimum 2 cm på alle sider
- Filformat: PDF

Bilag 1 i denne vejledning viser et eksempel på en projektbeskrivelse fra et af de tre igangværende projekter under JURiB-initiativet. Eksemplet kan bruges til at orientere sig i forhold til struktur, indhold og niveau for den forventede projektbeskrivelse.

Sprog

Ansøgninger skal udfærdiges på dansk eller engelsk. Det valgte sprog påvirker ikke vurderingen af ansøgningen.

Evalueringsproces

Ansøgninger vurderes først via eksternt peer review af eksperter fra de nordiske lande. Ansøger får vurderingen fra Scientific Advisory Board i partshøring, inden JURiB's styregruppe træffer den endelige beslutning.

Evaluering af ansøgninger sker ud fra en samlet vurdering af:

- Videnskabelig kvalitet
- Innovation, impact og integration af forskning/undervisning
- Kompetencer, kommunikation og tværinstitutionelt samarbejde
- Relevans og gennemførlighed

Reglerne om inhabilitet er gældende gennem hele evalueringsprocessen.

Bilag 1: Eksempel på projektbeskrivelse

Projekttitel: Bæredygtighedshensyn i forvaltningsafgørelser i den offentlige sektor

Temaer og områder: Bæredygtighed i den offentlige sektor

Deltagende institutioner – Forskere og ekspertise

AAU – Steen: miljøretlig ekspertise; Kristensen: sundhedsretlig ekspertise; Klausen: socialretlig ekspertise.

SDU – Mortensen: bred ekspertise inden for offentlig ret og bæredygtig forsyning; Ullits: forvaltningsret med fokus på bl.a. det digitale.

Sparringspartnere: Pedersen (AU) - miljøret, Hartlev (KU) - sundhedsret, Gøtze (KU) – forvaltningsret, Vangsgaard (AAU) – retsteori og -filosofi, og Naur (AU) – familie/socialret.

Projektet involverer forskere med komplementære ekspertiser relateret til det forvaltningsretlige område.

Emne og ramme

Værdierne bag bæredygtighed, som er udtrykt i Brundtlandrapporten fra 1987¹ og er videreført i FN's 17 Sustainable Development Goals (SDGs)² i 2015, hvor bl.a. livsvilkår, sundhed og klima, samt det virksomhedsrettede ESG (Environmental, Social, Governance)³ sættes i fokus, indgår aktuelt i politikker og lovgivning, der skal sikre bæredygtig udvikling og målopfyldelse på internationalt, EU og dansk niveau. På dansk niveau har den foretrukne reguleringsform siden 1970'erne været rammelovgivning med indledende formålsbestemmelser, hvor sektormyndigheder i forbindelse med konkrete afgørelser ofte overlades mulighed for skøns- og hensynsafvejninger.

Det overordnede formål med projekt 2 er at afdække de retlige rammebetingelser samt administrativ praksis for inddragelse af bæredygtighedsovervejelser i skøns- og hensynsafvejninger i forvaltningsafgørelser inden for tre udvalgte retsområder: miljø-, social- og sundhedsretten. Vi vil specifikt fokusere på klager og klageorganer på de tre områder. Miljøretten, der har fokus på beskyttelse og benyttelse af ressourcer, samt social- og sundhedsretten, der har borgeres/patienters rettigheder og pligter som kerne, har forskellige bagvedliggende rationaler. Vi vil med 3 forskningsspørgsmål (*Research Questions: RQ1-3*) undersøge, hvilken betydning disse forskellige rationaler har for bæredygtighedsovervejelser, både i et 'vertikalt' reguleringsperspektiv, hvor varetagelsen af lovbundne opgaver fastlægges (RQ1), samt i klageorganer (RQ2), hvor forvaltningsretten fastlægger den 'horisontale' retlige ramme for afgørelser (RQ3). Den forskningsmæssige tilgang til projektet vil tage højde for, at bæredygtighedshensyn både inden for det samme retsområde og på tværs af de tre inddragede retsområder kan være forskelligt formulerede. Projektet er bygget op omkring følgende forskningsspørgsmål:

Forskningsspørgsmål

RQ1) I hvilket omfang har den lovgivningsmæssige udvikling på de udvalgte retsområder fra 2000 til nu understøttet inddragelse af bæredygtighedshensyn? (Steen, Klausen, Kristensen)

I RQ1 afdækkes den lovgivningsmæssige udvikling på hhv. miljø- social- og sundhedsrettens områder med fokus på bl.a., hvilke sagsområder, der retliggøres eller afbureaukratiseres i den valgte periode, samt i hvilket omfang de retlige rammebetingelser, herunder retsområdets traditioner og principper, understøtter muligheden for inddragelse og afvejning af bæredygtighedshensyn i forbindelse med opgavevaretagelsen.

Metode: Der anlægges et regulerings- og styringsperspektiv (governance) med *retsdogmatikken som metodisk redskab*. Relevant lovgivning og forarbejder identificeres, fortolkes og vurderes med mulig identifikation af bæredygtighedselementer og med henblik på *fastlæggelse af de vertikale*

¹ Brundtland, G.H. (1987) Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development. Geneva, UN-Dokument A/42/427.

² <https://undocs.org/en/A/RES/70/1/A/RES/70/1>, (2015) Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development.

³ https://asdun.org/?page_id=2528&lang=en, hvor ESG sammenholdes med SDG's.

lovgivningsmæssige rammer for opgavevaretagelse, herunder samspillet mellem lovgivning på internationalt, EU og nationalt niveau og med bagvedliggende politikker som kontekst.

RQ2) *Hvordan inddrages bæredygtighedshensyn i klageorganerne?* (Steen, Klausen, Kristensen, Mortensen, Ullits)

RQ2 undersøger i hvilket omfang udvalgte klageorganernes praksis afspejler konkret inddragelse og afvejning af bæredygtighedshensyn, og i hvilket omfang der kan identificeres ligheder og forskelle mellem de udvalgte retsområder. Klageinstansafgørelsesniveauet er valgt, da afgørelser på dette niveau må anses for at udgøre den aktuelle retstilstand på et givet område. Der fokuseres på *krydsfeltet mellem de vertikale lovgivningsmæssige rammer og det horisontale forvaltningsretlige perspektiv*.

Metode: Der indsamles et antal afgørelser fra klageinstanser på de tre områder. De indledende indsigter fra RQ1 inddrages i udvælgelsen af afgørelser. Afgørelserne analyseres med det formål at afdække tendenser i forhold til inddragelse af bæredygtighedshensyn på de forskelligartede rets- og sagsområder.

RQ3) *Hvilke effekter har bæredygtighedshensyn på den almene forvaltningsret* (Mortensen, Ullits)

RQ3 undersøger på hvilken måde den traditionelle forvaltningsret påvirkes af bæredygtighedshensyn, herunder sagsoplysning, etablering af beslutningsgrundlag, hensynsafvejning og afgørelse, når afgørelser træffes i kontekst af miljø- social- og sundhedslovgivning, og om der kan udledes specifikke kriterier for bæredygtighedshensyn.

Metode: Der anvendes en retsdogmatisk og komparativ metode med inddragelse af analyseresultater fra RQ2 med henblik på at undersøge, om der kan udledes specifikke kriterier for bæredygtighedshensyn (saglige hensyn) på tværs af de udvalgte rets- og lovgivningsområder. Da særlovgivningen på de udvalgte retsområder udpeger klagemyndighed (klagenævn og Ankestyrelsen), samt fastlægger organisering og afvikling af klagesager, indgår dette som kontekst, når RQ3 undersøger tilrettelæggelse og afvikling af de konkrete udvalgte afgørelser i forvaltningsretligt perspektiv.

State of the art

Det Samfundsvidenskabelige Forskningsråd (SSH) igangsatte i slutningen af 1980'erne initiativet 'Regulering og Styring', der bl.a. havde fokus på fleksibilitet og udfordringer i ramme- og bemyndigelseslovgivningen. Bæredygtighedsbegrebet er indledningsvist belyst i retsteoretisk sammenhæng i 1995.⁴ De mere end 30 år gamle overvejelser om, at offentlige beslutningssystemer er formet af organisatoriske og processuelle regler, samt forudsætninger om anvendelse af forskellige virkemidler (tilladelser, påbud, forbud, tildeling af sociale og sundhedsmæssige ydelser mm.), er stadig fuldt relevante, men tiltagende samfundsmæssig kompleksitet stiller skærpede krav til både faktuel sagsoplysning og lovhåndtering. Projektet fokuserer på bæredygtighedsaspektet i denne nye virkelighed. Projektet står i den sammenhæng også på skuldrene af nyere litteratur i relation til klima⁵ og bæredygtighed⁶ og 'Regulation and Governance'⁷, der indgår som tema i juridisk forskning i Europa.⁸ Ligeledes inddrages nordisk forvaltningsretlig forskning, som den danske forvaltningsret har fælles kerne med.⁹

⁴ Basse, E.M. (red.) (1989) Regulering og styring I - en juridisk teori- og metodebog, Basse, E.M., Jensen, V. (red.) (1990) Regulering og styring 2 - til fornyelse af den juridiske teori og metode, Basse, E.M., Jensen, V. (red.) (1992) Regulering og styring 3 - Et bidrag til den juridiske forskeruddannelse, alle København: C.E.G Gad.

⁵ Basse, E. M (red) (1995) Bæredygtighed – en retsteoretisk bergebsanalyse, København Gad Jura., Thrane, T og Bjerregaard, P (2024) Klimaloven m. kommentarer, Djøf forlag

⁶ Nielsen, L., Mouyal, L. W. & Pristed, F. (2023) Bæredygtighedsret, 1 udg. København: Djøf Forlag. 2. udgave under udgivelse. (2. udg. Kom 29.08.2024)

⁷ F.eks. Lees, E & Pedersen, O.W., (2024), Performative Environmental Law, The Modern Law Review, Wiley On-line Library, preview.

⁸ Tvarnø, C.D. (2022) Klimaret, Djøf Forlag.

⁹ F.eks. Stokstad, Sigrud & Wenander, Henrik (2024), By-passing the National Level? Municipalities as Legal Actors in Multi-Level Governance I in Norway and Sweden, Review of European Administrative Law (REALaw), s. 127–149

Uddannelse

Projektet bidrager med nytænkende forskning, der skaber grundlag for forskningsbaseret tilgang til udvikling og videreudvikling af undervisningsinitiativer inden for det offentligretlige område, der inkluderer bæredygtighedsperspektiver. Miljø- og klimaretlige fag, der allerede udbydes på jura-, erhvervsjura- og forvaltningsuddannelser, udgør en brugbar erfaringsbase. Der igangsættes i foråret 2025 som led i dette projekt mindre 'pilotprojekter' på den generelle forvaltningsrets område på den nye jurauddannelse på SDU i Esbjerg samt på AAU. Med udgangspunkt i pilotprojekterne, udbredes dette efterfølgende i forvaltningsretlige grundfag. Dette koordineres på tværs af JURiB's tre projekter og i overensstemmelse med fælles ramme for udvikling af undervisningscurricula (se tidsplan/GANTT i Bilag 1), hvor også udbuddet af offentligretlige BA- og MA-fag, hvor bæredygtighed traditionelt ikke har haft fokus, overvejes. I forhold til efter- og videreuddannelsesområdet, bidrager projektet til videreudvikling af AAU-efteruddannelseskursus i Miljøjura for kommunale sagsbehandlere (efterår 2024/2025 - forår2026/2027).

Samarbejde og synergi

For at sikre og understøtte samarbejde på tværs af de deltagende institutioner og videndeling på tværs afholdes der fælles workshops organiseret omkring RQ1-3, hvor bl.a. metoder og resultater præsenteres, samt tanker, ideer og udkast til f.eks. undervisningsaktiviteter, artikler og andre former for formidling. De involverede forskere i RQ1-RQ3 indgår også konkret i udviklingen af offentligretlige 'bæredygtighedsfag', hvor gæsteunderviserordning universiteterne og andre institutioner imellem, kan indgå som led i konkret vidensdeling. De projektspecifikke workshops suppleres af workshops for hele initiativet (se Bilag 1).

Forventet, forskningsmæssigt output: en bog/antologi, der sammenfatter resultaterne på de 3 udvalgte områder. Antologitema: 'Regulering og styring i bæredygtighedsperspektiv'; videnskabelige artikler indenfor hhv. forvaltningsret, miljø-, social- og sundhedsret baseret på RQ1-3 resultater, hvis antal som minimum inddrager to oversigts- og/eller specielt fokuseret artikel per retsområde, samt evt. yderligere artikler. Der publiceres internationalt i f.eks. 'Journal of Environmental Law,' Oxford Academic, og Review of European Administrative Law (REALaw), , samt i f.eks. Juristen, Ugeskrift for Retsvæsen og Socialraadgiveren.

Forventet bidrag til undervisning: På undervisningsområdet omfatter outputs undervisningscurricula for offentligretlige fag med integreret bæredygtighedsfokus, der er udviklet gennem projektets uddannelsesfokuserede aktiviteter og med sigte på forankring i jurauddannelsernes forvaltningsretlige/offentligretlige fag – med mulig anvendelse af den udarbejdede antologi som litteraturgrundlag – samlet eller i uddrag.

Formidling og outreach: Resultater mm. formidles løbende via initiativets hjemmeside, den trykte presse og SoMe-kanaler, herunder f.eks. podcasts til fagprofessionelle inden for miljø-, social- og sundhedsområdet, samt gennem en afsluttende konference for nordiske og europæiske forskere inden for offentlig ret/forvaltningsret. AAU's anerkendte årlige forvaltningskonference vil danne ramme for formidling af 'bæredygtighed i den offentlige sektor' til en bred kreds af ansatte i den offentlige forvaltning, forskere, advokater og rådgivere (f.eks. i form af oplæg) i projektperioden. Første gang i forbindelse med AAU forvaltningsretskonference i maj 2025, hvor AAU-deltagere (i dette projekt) som moderator og oplægsholder indledningsvist kan rette fokus mod 'bæredygtighed i den offentlige sektor' projektet.

Overordnet effekt (impact)

Projektet bidrager med ny viden om og indsigt i hvordan bæredygtighed og bæredygtighedshensyn bliver indtænkt i – og fremover kan integreres i offentlige beslutningssystemer. Denne viden er yderst relevant og vigtig for beslutningstagere på kommunalt, regionalt, nationalt og EU/internationalt niveau, samt for personer, der arbejder lovforberedende og -understøttende. Derudover bidrager projektet også med nye videnskabelige indsigter som fagfæller i både nationalt, nordisk og internationalt regi kan have nytte af.